

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Жалпы тәжірибелік дәрігер-2» кафедрасы		044-62/ ( )
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)		5беттің 1 беті

Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)

Мамандығы: "Жалпы дәрігерлік тәжірибе"

Пән: «ЖТД-дегі ішкі аурулар»

Курс: 7

Кафедра: «Жалпы тәжірибелік дәрігер-2»

Құрастырушылар: Сметова Р.А.

Шымкент 2022

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН

**MEDISINA
AKADEMIASY**

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ

SOUTH KAZAKHSTAN

**MEDICAL
ACADEMY**

АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»

«Жалпы тәжірибелік дәрігер-2» кафедрасы

Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша
оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)

044-62/ ( )
5беттің 2 беті

Кафедра мәжілісінде қаралды

Хаттама № 4^а 20.12 2022 ж.

Кафедра меңгерушісі
м.ғ.д., профессор Г Досыбаева Г.Н.

OÑTÚSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Жалпы тәжірибелік дәрігер-2» кафедрасы		044-62/ ( )
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)		5беттің 3 беті

1. Клиникалық дағдылардың атауы: "небулайзерді қолдану ережелері мен техникасы".

2. Оқыту мақсаты:

- * небулайзерді қолдану ережелері мен техникасына үйрету
- * небулайзерді қолдану ережелері мен техникасы бойынша теориялық материалды меңгеру
- * әрбір дәрігер-интерн небулайзерді қолдану әдістемесін пысықтау
- * небулайзердің қолдану көрсеткіштерін анықтау
- * аспаптармен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасын үйрету
- * нақты клиникалық практикада қолдануды ескере отырып, жетілуге дейінгі клиникалық дағдыларды пысықтау

3. Алдын ала нұсқау беру және аспапта дағдыны көрсету үшін қажетті уақыт-7 мин

4. Дағдыны өз бетінше меңгеру үшін қажетті уақыт-15 мин

5. Клиникалық дағдыларды меңгеру үшін қажетті теориялық білім:

- * Небулайзерді қолдану көрсеткіштері мен қарсы көрсеткіштері
- * Дәрілік препараттарды жүргізу әдістері
    бронхоқұрылымды синдром
- * Небулайзерде қолданылатын дәрілік препараттар
- * Осы Әдістеменің артықшылықтары
- * Небулайзер түрлері
- * Небулайзерді қолдану бойынша нұсқаулықты оқу
- * Аспаптармен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасы

6. Клиникалық дағдыларды меңгеру үшін қажетті тренажерлер, Симуляторлар, манекендер, модельдер тізбесі:

- * Еріктілер
- * Небулайзер-1

7. Клиникалық дағдыларды меңгеру үшін сабақ барысында қолданылатын медициналық бұйымдар мен жабдықтардың тізбесі.

- * Спирт 96% 100мл
- * Мақта тампондары-1 орау
- NaCl 0.9% 5 мл ерітіндісі-10 ампуласы
- Дәрілік препараттар (эуфиллин, вентолин, ерітіндідегі сальбутамол)
- * Жуу ерітіндісі
- * Стерильді майлықтар-10 дана •

«Жалпы тәжірибелік дәрігер-2» кафедрасы

044-62/ ( )
5беттің 4 беті

* Медициналық зарарсыздандырылған қолғап – 10 дана.

* Шприцтер 5мл-10 дана

8. Дағдыны орындау алгоритмі:

№	Қадамдық әрекеттер	Орында лды	Орындал мады	Ескертп е
1.	Өзара сәлемдесуден және ұсыныстан кейін қолдарын жуып, емделушімен сенімді қарым-қатынас орнатты, емшараның барысын түсіндірді, процедураға келісім алды, қолғаптар берді.			
2.	Компрессордың қақпағын ашып, резервуардың жоғарғы бөлігін алып, оны сағат тіліне қарсы бұрады. Небулайзер резервуарына ингалирленетін ерітінді құйылып, стерильді физиологиялық ерітіндімен ыдырап, оны 5мл (10 мл-ден артық емес) көлемге дейін қосады.			
3.	Бүріккішті нығайтты. Резервуардың жоғарғы қақпағын сағат тілі бойынша жауып, мундштук немесе ингаляцияға арналған масканы небулайзердің жоғарғы бөлігіне қосты.			
4.	Электр қорегі сымын қосты. Ингаляциялық түтіктің бір ұшы резервуардың төменгі бөлігіне, ал екінші ұшы генераторға қосылды. Науқасқа Маска беру.			
5.	Небулайзерді қосып, тумблерді "I" күйіне ауыстырған. Ингаляция ұзақтығы 20 минуттан аспайды.			
6	Процедура аяқталғаннан кейін небулайзерді өшіріп, желіден ажыратады. Масканы алып, небулайзерді бөлшектеді, қалған ерітіндіні төкті.			
7	Емделушінің препаратымен және ауызымен байланыста болған ингалятордың барлық бөліктерін ағынды сумен шаю (қажет болған жағдайда – жуу ерітіндісін қосып), кептірді.			

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Жалпы тәжірибелік дәрігер-2» кафедрасы		044-62/ ( )
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)		5беттің 5 беті

Қорытынды:			
-------------------	--	--	--

9. Тапсырмалар:

- * Небулайзерді қолдану көрсеткіштерін анықтау.
- * Небулайзерді қолдану алгоритмін пысықтау.

10. Сабақ тақырыбы бойынша Өзін-өзі бағалауға арналған материалдар:

1. Сыртқы тыныс алу қызметінің бұзылуы үшін симптомға тән:
  - A) жөтел
  - B) қан құю
  - C) ентигу
  - D) кеуде қуысындағы ауырсыну
  - E) әлсіздік
2. Сыртқы тыныс алудың бұзылуы туралы жалпы тексеру кезінде анықталған белгі куәландырады:
  - A) кеуде қуысы формасының өзгеруі
  - B) тері жамылғысының бозаруы
  - C) эритематозды бөртпе
  - D) бет гиперемиясы
  - E) цианоз
3. Альвеолярлы-капиллярлы мембрананың қалыңдауы тыныс алудың келесі түрін тудырады:
  - A) тыныс жетіспеушілігінің обструктивті түрі
  - B) тыныс жетіспеушілігінің рестриктивті түрі
  - C) тыныс жетіспеушілігінің аралас түрі
  - D) альвеолярлы-капиллярлы блок
  - E) тыныс алу орталығының токсикалық тежелуі кезіндегі тыныс алу жеткіліксіздігі
4. Желдету жетіспеушілігінің обструктивті түрін тудырмайтын себеп:
  - A) бронхтардың спазмы
  - B) шырышты бронхтардың ісінуі
  - C) плевра қуысындағы іштің шығуы
  - D) бронхиалды бездердің гиперсекрециясы
  - E) ісіктің бронхтың тарылуы
5. Обструктивті синдромды диагностикалаудың ең Ақпараттық әдісін көрсетіңіз:
  - A) өкпе перкуссиясы
  - B) өкпе аускультациясы
  - C) кеуде қуысының шолу рентгенографиясы
  - D) бронхография

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Жалпы тәжірибелік дәрігер-2» кафедрасы		044-62/ ( )
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)		5беттің 6 беті

- Е) спирометрия
6. Небулайзерде қандай дәрілік препараттарды қолдануға болады:
- А) вентолин
  - В) сальбутамол
  - С) эуфиллин
  - Д) барлығы дұрыс
  - Е) беродуал
7. Бронх демікпесі кезінде өзін-өзі бақылау үшін қандай құралды қолдануға болады:
- А) пикфлоуметр
  - В) спирограф
  - С) пневмотахометр
  - Д) глюкометр
  - Е) небулайзер
8. Небулайзер резервуарын толтырудың ең үлкен көлемі:
- А) 14 мл
  - В) 12 мл
  - С) 10 мл
  - Д) 16 мл
  - Е) 18 мл
9. Небулайзер арқылы ингаляция сеансының ең көп ұзақтығы:
- А) 10 мин
  - В) 20 мин
  - С) 15 мин
  - Д) 5 мин
  - Е) 25 мин
10. Небулайзерде дәрілік препаратты еріту үшін қандай ерітінді қолданылады:
- А) 5% глюкоза ерітіндісі
  - В) 40% глюкоза ерітіндісі
  - С) 0,45% NaCl ерітіндісі
  - Д) 10% NaCl ерітіндісі
  - Е) 0,9% NaCl ерітіндісі

11. Дағдыларды орындауды бағалау критерийлері:

Орындалды-клиникалық дағдыларға сәйкес интерн 7 қадамдық әрекетті орындады. Пациенттің сәлемдесуінен бастап дұрыс жүргізу бағаланады. Пациентпен кері байланыс бар. Науқаспен қоштасты.

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Жалпы тәжірибелік дәрігер-2» кафедрасы	044-62/ ( ) 5беттің 7 беті
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)	

Жартылай орындалды – клиникалық дағдыларға сәйкес интерн 7 қадамдық әрекеттің 2-ін орындады. Пациенттің сәлемдесуінен бастап және манипуляцияны жүргізу толық болмады. Пациентпен кері байланыс дұрыс орнатылмаған.

Орындалған жоқ - клиникалық дағдыларға сәйкес интерн 7 қадамдық әрекетті орындамаған. Пациентпен кері байланыс орнатылмаған. Пациентпен қоштаспаған.

12. Әдебиет: негізгі және қосымша

1. Ішкі аурулар: пульмонология модулі: оқулық = Внутренние болезни: модуль пульмонология : учебник / А. М. Жүсіпова. - М. : "Литтерра", 2016. - 264 б. с.
2. Ішкі аурулар: оқулық / Р. И. Стрюк, И. В. Маев. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 496 б.
3. Ішкі аурулар: қол. госпитальдық терапия бойынша практикалық сабақтарға: оқу. пособие / В. Г. Ананченко [и др.]; под ред. Л. И. Дворецкий. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 456 с.: ил.
4. Федюкович Н. И. Ішкі аурулар: оқулық / Н. И. Федюкович. - 5-ші басылым., қосымша және өңдеу. - Ростов н/Д: Феникс, 2008. - 570 Б.: ил.
5. Ішкі аурулар. Тесттер және ситуациялық есептер: оқу. пособие / В. И. Маколкин [и др.]. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2011. - 304 б.: ил.

Қосымша:

1. Ішкі аурулар 333 тест тапсырмалары және оларға түсініктемелер: оқу. оқу құралы / Л. И. Дворецкий [және т.б.]. - 2-ші басылым., перераб. и доп. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 160 Б.: ил.
2. Моисеев В. С. дәлелді медицина және клиникалық фармакология негіздерімен ішкі аурулар: жет. дәрігерлер үшін / В. С. Моисеев, Ж. Д. Кобалева, С. В. Моисеев; ред. В. С. Моисеева. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2010. - 832 б.: ил.
3. Ішкі аурулар. Т 1: практикум / ред. Н. А. Мухина. - 2-ші басылым. - М. : "Литтерра", 2010. - 576 б. -

Электрондық ресурстар:

1. Ішкі аурулар. Пульмонология модулі [Электронды ресурс] : оқулық = ішкі аурулар модулі. Пульмонология : оқулық / А. М. Жусупова [т/б.]. - Электрон. текстовые дан. (1,42 Мб). - М. : "Литтерра", 2016. - 264 бет. эл.
2. Ішкі аурулар. Т. 2 [Электронды ресурс]: оқулық / под ред. В. С. Моисеева. - 3-ші басылым., истр. және қосымша-Электрон. текстовые дан. (45.1 Мб). - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. - 895 Б.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Жалпы тәжірибелік дәрігер-2» кафедрасы	044-62/ ( ) 5беттің 8 беті
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)	

3. Стрюк, Р. И. Ішкі аурулар [Электронный ресурс]: оқулық / Р. И. Стрюк, И. В. Маев. - Электрон. текстовые дан. (37,1 Мб). - М.: Изд. "ГЭОТАР-Медиа" тобы, 2010. - 496 б. эл. опт.
4. Ішкі аурулар. Т. 2 [Электронды ресурс]: оқулық / под ред. В. С. Моисеева. - 3-ші басылым., иср. және қосымша-Электрон. текстовые дан. (45.1 Мб). - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. - 895 Б.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Жалпы тәжірибелік дәрігер-2» кафедрасы		044-62/ ( )
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқау (орындау алгоритмі қолдануымен)		5беттің 9 беті

13. Бағалау бойынша материал үшін дұрыс жауаптардың эталондары:

№	Жауап
1	С
2	Е
3	Д
4	С
5	Д
6	Д
7	А
8	С
9	С
10	Е